

PŘEDNÁŠKY

Pátek 7. září 2012 v 19:30 hodin

ZÁLUDNÉ VÝBĚROVÉ EFEKTY A ZÁŘIVÉ VYHLÍDKY ASTRONOMIE

Astronomie od starověku zápasí s výběrovými efekty, jež soustavně upřednostňují nápadné astronomické jevy před těmi, které jsou pro stavbu a vývoj vesmíru daleko podstatnější. Jelikož je pravděpodobné, že tento trend bude pokračovat i nadále, má před sebou astronomie mimořádně zářivé vyhlídky.

Přednáší RNDr. Jiří Grygar, CSc., Fyzikální ústav AV ČR, v.v.i.

ASTRONOMICKÁ POZOROVÁNÍ

Astronomická pozorování pro veřejnost - **ZÁŘÍ:**

PONDĚLÍ * ÚTERÝ * STŘEDA * ČTVRTEK * PÁTEK

ve 20:00 hodin

Program pozorování:

Měsíc – na začátku a koncem září

Hvězdy a vícenásobné hvězdné systémy – po celý měsíc

Hvězdokupy, mlhoviny, galaxie – neruší-li svým svitem Měsíc

* * *

Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o. ve spolupráci s Hradem Starý Jičín pořádá v **pátek 14. září** ve 20:00 hodin

POZOROVÁNÍ NOČNÍ OBLOHY NA NÁDVOŘÍ HRADU STARÝ JIČÍN

Pozorování bude doplněno odborným výkladem pracovníků Hvězdárny Valašské Meziříčí ke sledovaným objektům včetně základní orientace na noční obloze (především poznávání souhvězdí).

Vstup do hradních prostor je zdarma, pozorování hvězdářským dalekohledem: mládež 30 Kč, dospělí 40 Kč.

**AKCE SE KONÁ POUZE ZA PŘÍZNIVÝCH
POZOROVACÍCH PODMÍNEK!**

DOPLŇKOVÁ VÝUKA PRO ŠKOLY

Hvězdárna Valašské Meziříčí připravila pro všechny typy škol programy doplňující učební osnovy. Termín návštěvy hvězdárny a požadovaný program je nutno dohodnout předem.

Podrobnou nabídku programů a akcí pro školy najdete na internetové adrese <http://www.astrom.cz>.

ZÁJMOVÉ ASTRONOMICKÉ KROUŽKY

Zájemové astronomické kroužky

Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o. vypisuje pro školní rok 2012/13 astronomické kroužky pro mládež od 11 let až po dospělé. Zahajovací schůzky se uskuteční ve dvou termínech, a to **ve středu 5. září a ve čtvrtek 6. září v 17:00 hodin**. Na zahajovacích schůzkách budou dohodnuty termíny dalších pravidelných setkání.

Přihlášky zašlete elektronickou poštou na adresu info@astrom.cz, klasickou poštou nebo se přihlaste telefonicky (571 611 928). Můžete se rovněž dostavit až na zahajovací schůzku.

SEMINÁŘE - PRAKTIKA

Sobota 8. září 2012

SETKÁNÍ STARÝCH METEORÁŘŮ

V sobotu 8. září se v prostorách Hvězdárny Valašské Meziříčí uskuteční **Sraz starých meteorářů (SSM) 2012**. Jedná se o tradiční setkání účastníků prvních celostátních meteorářských expedic, pořádaných v polovině minulého století na Hlaváčkách ve Valašské Bystřici.

Akce je určena pouze pro zvané účastníky.

* * *

Pátek 28. září v 18:00 hodin

EVROPSKÁ NOC VĚDCŮ

Na pátek 28. září 2012 vyhlásila Evropská komise další ročník akce s názvem Evropská noc vědců. K této celoevropské akci se přihlásila Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o. s následujícím programem:

18:00 hodin

KOSMICKÝ POKROK PRO KAŽDÝ DEN

– zábavná beseda o tom, co vše nám přináší kosmický výzkum

20:00 hodin

HRAJEME SI SE SVĚTLEM

– zajímavé povídání a praktické ukázky, jak vědci poznávají vzdálené světy pomocí světla

21:00 hodin

CESTA V ČASE aneb JAK SE POZOROVALO A POZORUJE

– názorná výstava přístrojů a pomůcek – specializovaná učebna v budově odborného pracoviště

20:00 - 20:30 hodin

**EXKURZE DO HISTORICKÉHO OBJEKTU BALLNEROVY
HVĚZDÁRNY Z ROKU 1929**

20:00 - 23:00 hodin

ASTRONOMICKÁ POZOROVÁNÍ v hlavní kopuli hvězdárny

– pozorování objektů večerní oblohy

22:00 - 23:00 hodin

ZNÁŠ A UMÍŠ NAJÍT SOUHVEZDÍ?

– základní orientace na obloze, seznámení se souhvězdími

Poznámka: pozorování objektů na obloze se uskuteční pouze za příznivých pozorovacích podmínek.

Součástí programu bude stánek s informacemi střediska **Europe Direct** – nabídka informatických a propagačních materiálů o Evropské unii, zajímavé soutěže apod.

V rámci akce se uskuteční **soutěž o malý hvězdářský dalekohled**, do které se mohou zapojit rodiny s dětmi. Podrobnější informace na <http://www.astrom.cz>.

PROJEKTY

ASTRONOMIE SENIORŮM

Přednášky z astronomie a kosmonautiky s besedou jsou doplněny počítačovou prezentací. V případě příznivého počasí nabízíme pozorování Slunce dalekohledy. Programy jsou po dobu trvání projektu bezplatné. Objednávky zasílejte na adresu Hvězdárny Valašské Meziříčí, p. o. nebo objednávejte telefonicky na čísle 571 611 928 a prostřednictvím e-mailu: rkraus@astrom.cz.

Další informace najdete na www.astrom.cz/cz/program/projekty.html.

TENTO PROJEKT SE USKUTEČŇUJE ZA FINANČNÍ
PODPORY MINISTERSTVA KULTURY

* * *

ASTRONOMICKÁ POZOROVÁNÍ VE VZDĚLÁVÁNÍ

Hvězdárna Valašské Meziříčí pořádá ve dnech **21. až 23. 9. 2012** ve spolupráci s Hvězdárnou v Partizánském workshop zaměřený na astronomická pozorování ve vzdělávání s důrazem na pozorování Slunce. Akce se koná v rámci projektu Obloha na dlani. Určeno studentům, pedagogickým pracovníkům, pracovníkům hvězdáren a dalším zájemcům.

Náklady na ubytování a stravu jsou hrazeny v rámci projektu Freshrační spolupráce SR-ČR 2007-2013 až do naplnění kapacity rozpočtu. Další informace najdete na www.astrom.cz.

PODZIMNÍ PUTOVÁNÍ VALAŠSKEM

Sobota 22. září v 8:00 hodin

Odbor Klubu Českých turistů TJ Valašské Meziříčí ve spolupráci s Hvězdárnou Valašské Meziříčí a s Valašskou astronomickou společností pořádají další ročník turistického pochodu „Podzimní putování Valašskem“. Start i cíl pochodu je na hvězdárně. Rodiče s dětmi mohou plnit další vycházku v rámci „Toulavého náprstka“. Připraveny jsou trasy v délce 9 a 25 km a rovněž dvě cyklotrasy v délce 45 a 75 km. Start v době od 8:00 do 10:00 hodin. V cíli do 15:00 hodin pozorování Slunce dalekohledem, astronomické pohádky, zábavný program pro děti apod.

ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI

PERLA NA SATURNOVĚ PRSTENCI

Americká kosmická sonda **Cassini** (start 15. 10. 1997) stále bezchybně funguje na oběžné dráze kolem Saturnu. Na pořízeném snímku vypadá **Titan**, největší měsíc planety Saturn (průměr 5 150 km), jako by byl navlečený na tenkou napnutou „šňůru“ Saturnova prstence, který vrhá stín na jižní polokouli obří plyné planety. Tuto nádhernou fotografii pořídila sonda Cassini dne 6. 5. 2012 ze vzdálenosti 700 000 km od Titanu.

Stíny vržené prstenci planety Saturn vypadají, jako by byly namalovány na povrch jižní polokoule planety v podobě dvou širokých pásů rozdělených tenkými světlejšími mezerami, odrážejícími spletnost jednotlivých prstýnků.

Měsíc Titan je záhadou sám o sobě – je obklopen hustou atmosférou s vysokým obsahem dusíku. Je to jediný známý měsíc ve Sluneční soustavě, který má hustou atmosféru (dokonce hustější než atmosféra Země). Jezera kapalných uhlovodíků pokrývající jeho povrch a účinný metanový cyklus hrají podobnou úlohu, jako koloběh vody na Zemi včetně vzniku oblaků, deště kapalného metanu a řek vlévajících se do velkého počtu jezer.

Kosmická sonda Cassini byla navedena na oběžnou dráhu kolem Saturnu 1. 7. 2004. Její mise byla již dvakrát prodloužena. Současný výzkum pod názvem **Cassini Solstice Mission** by měl pokračovat až do září roku 2017.

(Podle http://www.esa.int/export/esaSC/SEMYTPAXH3H_index_0.html upravil F. Martinek)

RŮZNÉ

Začátek astronomického podzimu

Slunce vstupuje do znamení Vah dne 22. září v 16 hodin 48 minut SELČ (středoevropského letního času). Nastává podzimní rovnodennost, na severní polokouli začíná astronomický podzim. V okamžiku podzimní rovnodennosti Slunce prochází nebeským rovníkem (přechází ze severní polokoule na jižní), den i noc jsou stejně dlouhé. Severní i jižní polokoule jsou stejně přivráceny ke Slunci a jsou také rovnoměrně Sluncem ozařovány.

AKTUALITY

- * Dne 5. 9. 1977, tj. před 35 roky, byla vypuštěna kosmická sonda Voyager 1, která během průletu zkoumala planety Jupiter (1979) a Saturn (1980).
- * Dne 29. 9. 1977, tj. před 35 roky, byla vypuštěna orbitální stanice SALJUT 6 vybavená dvěma spojovacími uzly pro připojení dopravních lodí Sojuz a zásobovacích lodí Progress.
- * Na 24. 8. 2012 byl naplánován start dvojice družic NASA s názvem Radiation Belt Storm Probe (RBSP) k výzkumu radičních pásů Země.

PROGRAMOVÝ ZPRAVODAJ HVĚZDÁRNY VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ, PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZLÍNSKÉHO KRAJE A VALAŠSKÉ ASTRONOMICKÉ SPOLEČNOSTI

Vydává Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.: Vsetínská 78, 757 01 Valašské Meziříčí
tel./fax: 571 611 928; E-mail: info@astrovm.cz; URL: www.astrovm.cz
K tisku připravuje František Martinek, e-mail: fmartinek@astrovm.cz

Sazba: Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.

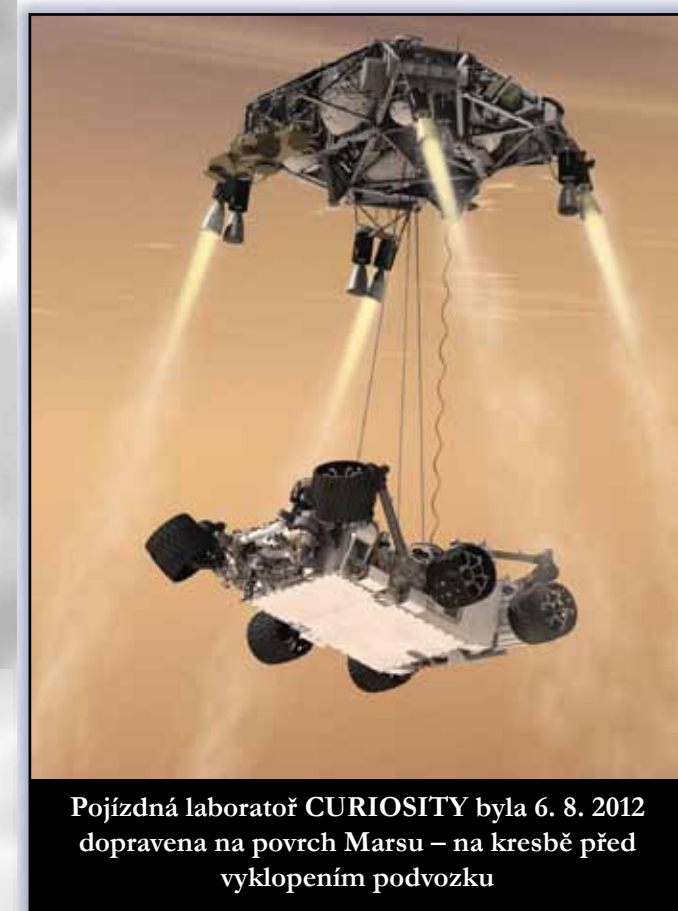
Tisk: NWT, a. s.

Tisk letáčku podporuje společnost:

HVĚZDÁRNA VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ

ZÁŘÍ 2012

Pojízdná laboratoř **CURIOSITY** byla 6. 8. 2012
dopravena na povrch Marsu – na kresbě před
vyklopením podvozku

www.astrovm.cz